

Barrierenotat om egu-sporet på Forberedende Grunduddannelse

FGU Danmark har formuleret en række anbefalinger for at understøtte erhvervsgrunduddannelsessporet (egu-sporet) på Forberedende Grunduddannelse (FGU). Anbefalingerne knytter sig til økonomiske og strukturelle barrierer i de nuværende rammer for egu-sporet. Dette handout beskriver kort barriererne, som FGU Danmark arbejder for at ændre i samarbejde med vores samarbejdspartnere, politikere og Børne- og Undervisningsministeriet.

Økonomiske barrierer

- **Egu-sporet er underfinansieret:** FGU-institutionerne modtager et vejledningstilskud pr. egu-elev. FGU-institutionerne modtager kun taxameter for egu-elever, når de er på skolen. Økonomimodellen for egu-sporet betyder, at FGU-institutionen modtager ca. halvt så meget i taxameter for et toårigt forløb på egu-sporet, hvor skoleforløbet gennemføres på FGU-skolen, og ca. 1/5 for et to-årigt egu-forløb, hvor skoleforløbet gennemføres som kombinationsforløb, sammenlignet med et toårigt forløb på agu/pgu-sporet. Forskellen afspejler ikke den kapacitet, vejledningsopgave, administration og koordinering, som FGU-institutionerne skal sikre for eleverne, virksomhederne og kommunerne.
- **Intet taxameter under kombinationsforløb:** FGU-institutionerne modtager ikke taxameter (både ordinært og udslusningstaxameter) for elever på egu-sporet, når de er i kombinationsforløb. Det gør de for elever i kombinationsforløb på agu/pgu-sporet. Det påvirker incitamenterne for at igangsætte kombinationsforløb for eleverne, som er vigtige i forhold til at vise eleverne mulighederne ved en ungdomsuddannelse. FGU-institutionerne har lige så mange opgaver forbundet med kombinationsforløb i egu-sporet som på agu- og pgu-sporet.
- **Egu-bonusordningen er ikke permanent:** Den 1. august 2019 trådte egu-bonusordningen under FGU i kraft, som medfører udbetaling af bonus til private arbejdsgivere, der ansætter egu-elever i virksomhedspraktik. Ordningen er med til at skabe incitament for private virksomheder i forhold til at tage egu-elever i praktik. Med ordningen undgås desuden en skævvridning mellem egu-elevs og eud-elevs muligheder, da FGU ikke er omfattet af Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Egu-bonusordningen udløber 31. december 2027. Ordningen bør permanentgøres.
- **Eleven skal selv afholde udgifter:** FGU-elever kan bo på skolehjem, fx under kombinationsforløb, hvis uddannelsen ligger langt fra elevens bopæl. FGU-elever skal dog selv dække udgifter forbundet med skolehjem. Det udgør en økonomisk byrde for eleven og

kan skabe en barriere for, at eleven får det relevante kombinationsforløb. FGU-institutionerne vil gerne, men må ikke dække elevens udgifter forbundet hermed. Dertil kan eleverne ikke trække transport til kombinationsforløb fra i befordring. Mange steder har eleven ikke mulighed for at tage offentlig transport til kombinationsforløb.

- **Egu-elever kan være dyrere for virksomhederne end eud-elever:** Under egu-elevens virksomhedspraktik modtager eleven løn fra virksomheden enten efter gældende overenskomst eller svarende til de sædvanligt gældende vilkår for tilsvarende arbejde. Lønniveauet for egu-elever er i nogle tilfælde højere end for eud-elever. Dette giver virksomhederne incitament til i højere grad at tage eud-elever i praktik, da disse elever både er billigere i løn og samtidig måske ikke har samme støttebehov som en egu-elev.

Strukturelle barrierer

- **Stramme regler for længde på egu-forløb:** En FGU-uddannelse kan som udgangspunkt max vare 2 år. Mange elever på egu-sporet har brug for ekstra tid og støtte til at arbejde med sociale og personlige udfordringer samt indlæringsvanskeligheder for at blive klar og brancheafklaret til egu-forløbet og undervejs i forhold til at kunne indgå på arbejdspladsen i praktikvirksomheden. Mange elever starter derfor på pgu-sporet inden de overgår til egu-sporet for at blive klar til egu-forløbet. Dette tager tid fra elevens egu-forløb, hvilket kan gøre det svært at finde en praktikplads og nå at leve op til kravet om 1/3 skoleforløb.
- **Ingen entydig ansvarsfordeling ift. det praktikpladsopsøgende arbejde:** FGU-institutionernes dækningsområder dækker over samarbejde med 1-8 kommuner, og institutionen kan dermed have op til otte forskellige samarbejdsgange forbundet med egu-forløb. Det er kommunens (KUI) ansvar at tilvejebringe praktikpladser til elever på egu-sporet. KUI kan dog uddelegere opgaven med at finde praktikpladser til en FGU-institution. Der er ingen rammer for samarbejdsaftalen mellem KUI og FGU, herunder for den økonomiske kompensation FGU skal have for at varetage den praktikpladsopsøgende indsats. Der er i dag en markant forskel på den økonomiske kompensation, som FGU-institutionerne modtager for at varetage opgaven for kommunerne.
- **FGU-eleverne er ikke ligestillet med elever på andre uddannelser:** FGU-elever kan med en enkelt undtagelse ikke modtage specialpædagogiske (SPS) støttetimer, hvor eleven kan få hjælp til at planlægge og strukturere hverdagen på uddannelsen. Undtagelsen består i, at elever på egu-sporet kan modtage SPS-støttetimer, når de er i virksomhedspraktik, men ikke under skoleforløb. Elever, der modtager støttetimer er kendetegnet ved at have funktionsnedsættelser, der gør sig gældende uanset om eleven er i praktik, på skolen, i

kombinationsforløb eller erhvervstræning. Eleven har brug for en sammenhængende indsats ved at støtten er gennemgående under hele forløbet.

- **Stramme regler for erhvervstræning:** På FGU har eleverne mulighed for at komme i 2*14 dages erhvervstræning i en virksomhed pr. halvår. Erhvervstræning bruges i høj grad som redskab til at brancheafklare eleven, fx i forhold til at komme i praktik på egu-sporet eller komme i beskæftigelse i en virksomhed efter FGU-forløbet. 2*14 dages erhvervstræning er ofte ikke nok til at afklare eleven og/eller virksomheden i forhold til at indgå en praktikaftale.
- **Elever, som afslutter egu-sporet kan ikke komme på FGU-baseret Erhvervsuddannelse (FBE):** FBE er en særlig tilrettelæggelsesform for erhvervsuddannelser, som gennemføres helt eller delvist på en FGU-institution uden uddannelsesaftale. Det er i dag kun muligt for elever på FGU's egu-spor at komme videre på FBE. FBE kan være en god mulighed for de egu-elever, som gerne vil videre på en erhvervsuddannelse, men som ikke er i stand til at gennemføre uddannelsen på ordinære vilkår.
- **Udfordrende at nå 1/3 skoleforløb:** Et egu-forløb skal bestå af 2/3 virksomhedspraktik og 1/3 skoleforløb. Det kan være en udfordring at nå at leve op til kravet om 1/3 skoleforløb, fx fordi:
  - Det er ressourcekrævende at sikre individuelt tilrettelagte forløb for egu-eleverne, så skoleforløbet matcher den virksomhed, eleven er i praktik i
  - Nogle egu-elever ønsker ikke 1/3 skoleforløb. Det skyldes bl.a., at de modtager skoleydelse under skoleforløbet, som er mindre end lønnen under virksomhedspraktik. Det giver eleverne en ustabil økonomi.
  - Planlagte kombinationsforløb bliver aflyst på grund af for få elever til at oprette hold.
  - Manglende udbud af kombinationsforløb i nogle brancher.
  - Nogle egu-elever målgruppevurderes med korte forløb ned til 6-8 måneder. De korte forløb gør det vanskeligt at nå at arbejde nok med elevernes personlige, sociale og faglige kompetencer i forhold til at gøre dem klar til at indgå i en virksomhed samt sikre relevant skoleundervisning på den korte tid.
- **Mangel på praktikpladser, herunder kommunale:** Det er afgørende for egu-sporets succes, at der stilles praktikpladser til rådighed. Der målgruppevurderes færre elever til egu-sporet end forventet, bl.a. fordi det er svært at finde praktikpladser til eleverne. Dertil er der en overvægt af mænd på egu-sporet, hvilket kan hænge sammen med mangel på praktikpladser inden for velfærdsområderne, som oftest er kommunale og som i højere grad tiltrækker kvindelige elever.